
ANALIZA PITANJA TELET “POHORJE BEEF”

Nežka JURIČ; Diplomsko delo UM FKBV
(mentorstvo: M Čandek-Potokar in D Škorjanc)

Marjeta ČANDEK-POTOKAR, Kmetijski inštitut Slovenije

Nežka JURIČ, Frajhajm 62, Šmartno na Pohorju

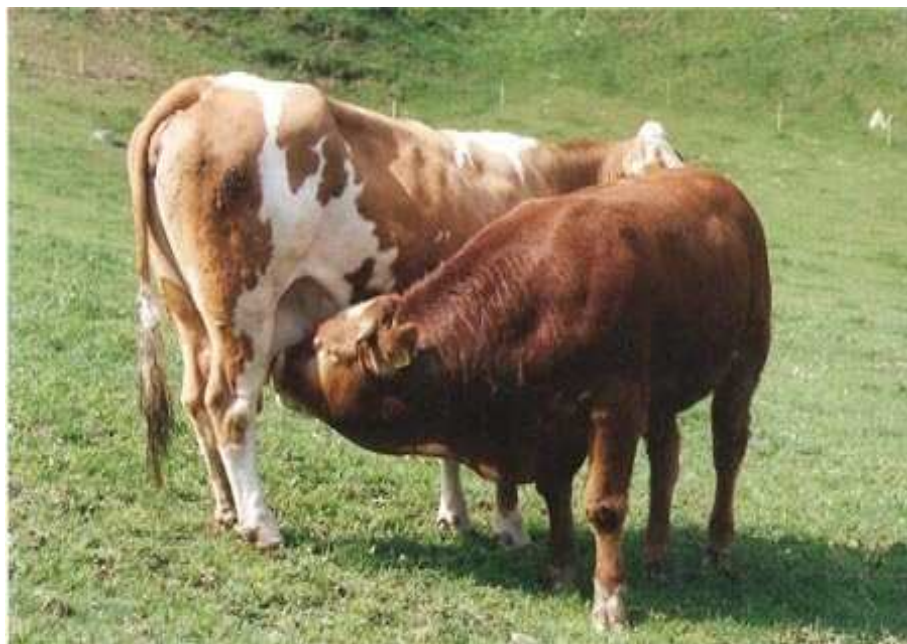
Maja PREVOLNIK, Fakulteta za kmetijstvo in biosistemske vede

Ben MOLJK, Kmetijski inštitut Slovenije

Dejan ŠKORJANC, Fakulteta za kmetijstvo in biosistemske vede

Blagovna znamka “Pohorje beef” označuje meso starejših telet, križancev lisastih krav/telic z limuzin biki, spitanih na območju Pohorja in Kozjaka po posebni tehnologiji (reja krav dojilj) upošteva je ekološka načela reje.

Znamka je zaščiten a po Zakonu o industrijski lastnini; lastnik blagovne znamke je Zveza zadrug Maribor, ki organizira odkup, prodajo mesa, marketing

Za rejo “Pohorje beef” je značilen vseživljenjski stik teleta z materjo.

O proizvodni in ekonomski učinkovitosti reje za *"Pohorje beef"* je malo znanih podatkov

RAZISKAVA - CILJ
analiza rastnosti & klavne kakovost telet *"Pohorje beef"*
ekonomsko ovrednotenje

predhodna anketa pri EKO rejcih

Primerjava telet *"Pohorje beef"*

1. s starejšimi teleti različnih pasem/križanj iz široke reje
2. Z MPG istega križanja (Is*lim) iz istih EKO rej.

MATERIAL

⇒ 634 telet “*Pohorje beef*” zakola 2003-2008

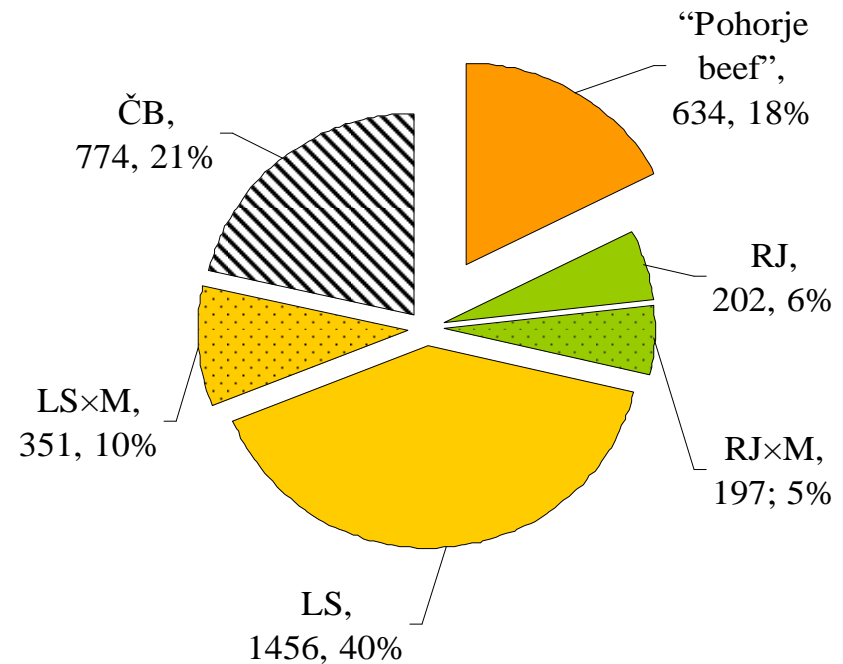
⇒ dve primerjalni skupini:

- starejša teleta iz široke reje (N=2980)
- MPG iz ekološke reje (N=271)

⇒ vir podatkov – *Bureau Veritas* in CPZ Govedo (KIS)

⇒ preučevane lastnosti: starost ob zakolu, topla masa trupa, neto dnevni prirast, konformacija (E,U,R,O,P) in zamaščenost (1-5)

⇒ Statistična analiza – frekvenčne porazdelitve in analiza variance

PREDHODNA ANKETA PRI EKO - rejcih

Anketirali smo 49 kmetij oziroma 89% vseh kmetij (n=55), ki se ukvarjajo z ekološko rejo govedi na Pohorju in Kozjaku.

Poprečna velikost črede v teh rejah je bila 9 krav lisaste pasme (od 2 do 28) oziroma okoli 16 glav govedi.

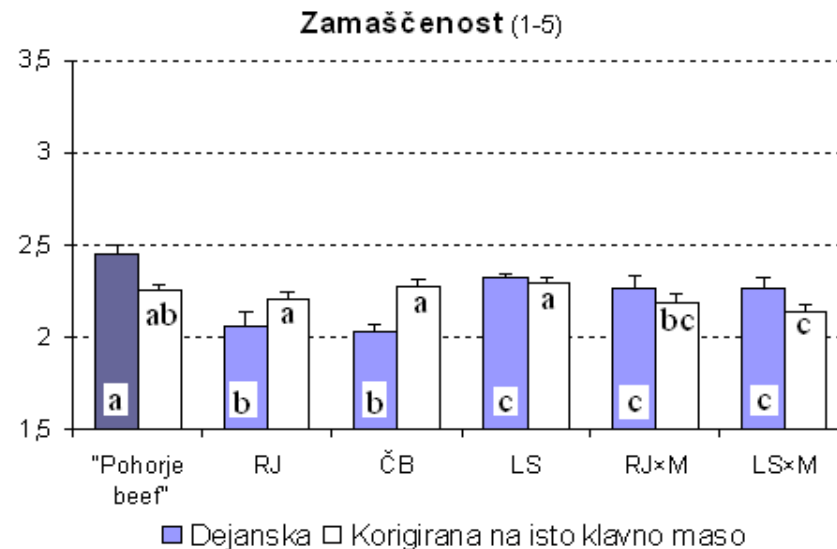
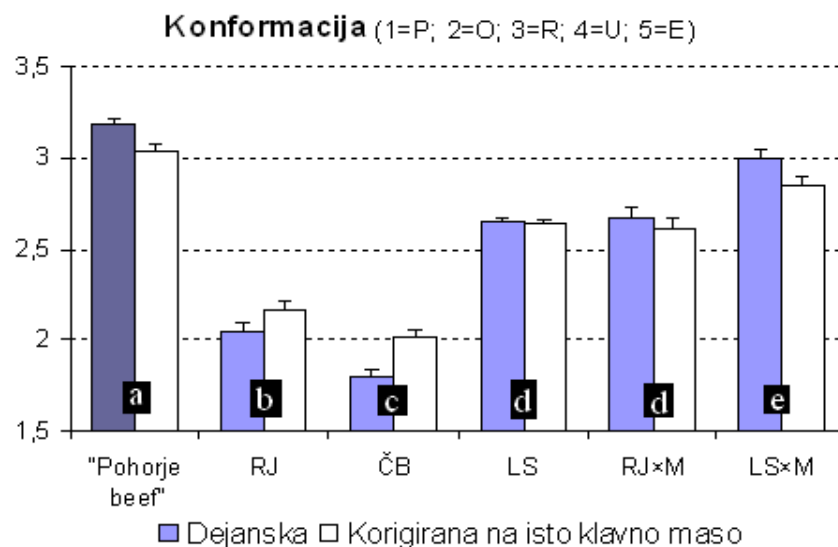
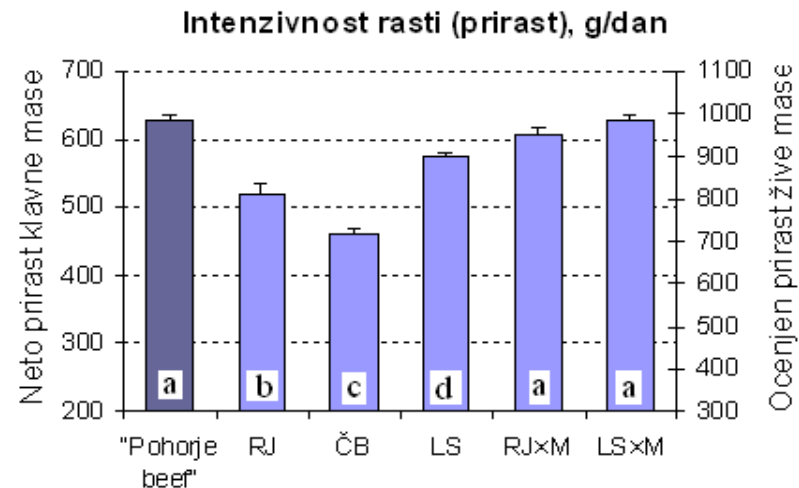
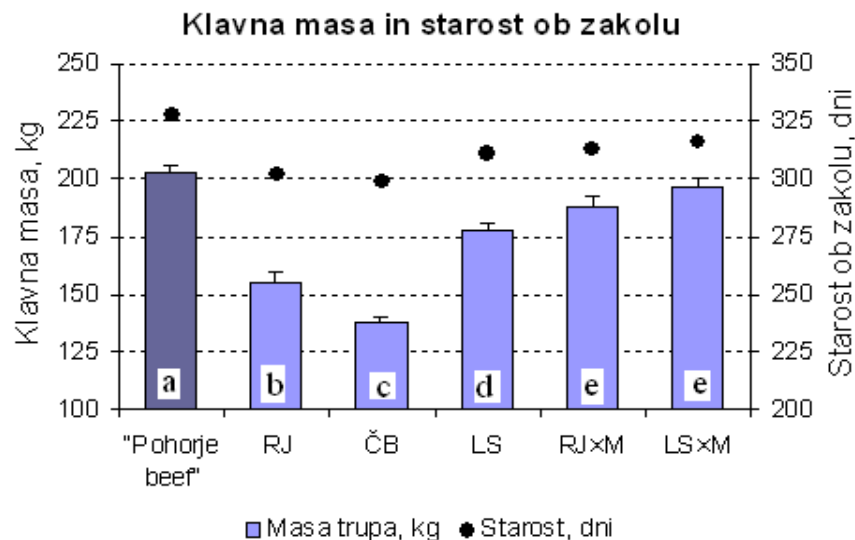
Način reje in prehrane je skladen z načeli **ekološke reje**. Prehrana temelji na doma pridelani voluminozni krmi. V poletnem času prevladuje paša, v zimskem seno in travna silaža. Vse reje so usmerjene v rejo krav dojilij in v pitanje starejših telet po tehnologiji "*Pohorje beef*".

Trženje tega mesa je organizirano preko lastnika blagovne znamke, vendar polovica anketirancev meso prodaja tudi v lastni režiji. Ključni razlog je, po navedbah v anketi, v nizkih in nespodbudnih odkupnih cenah.

REZULTATI STATISTIČNE ANALIZE ZBRANIH PODATKOV za teleta “*Pohorje beef*”

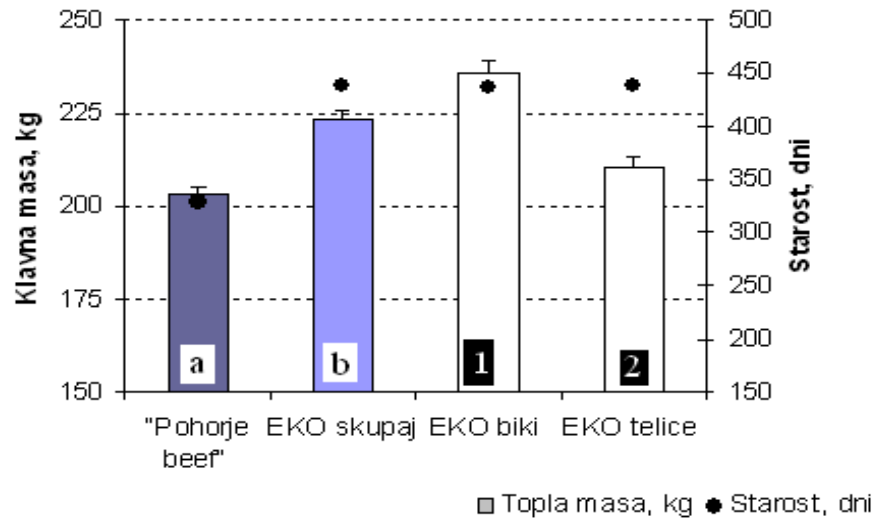
1. primerjava s starejšimi teleti iz široke reje
(ista kategorija, različni genotipi, načini reje)
2. primerjava z mladim pitanim govedom iz istih rej
(starejša kategorija, isti genotip in način reje)

PRIMERJAVA "POHORJE BEEF" S ST. TELETI IZ ŠIROKE REJE

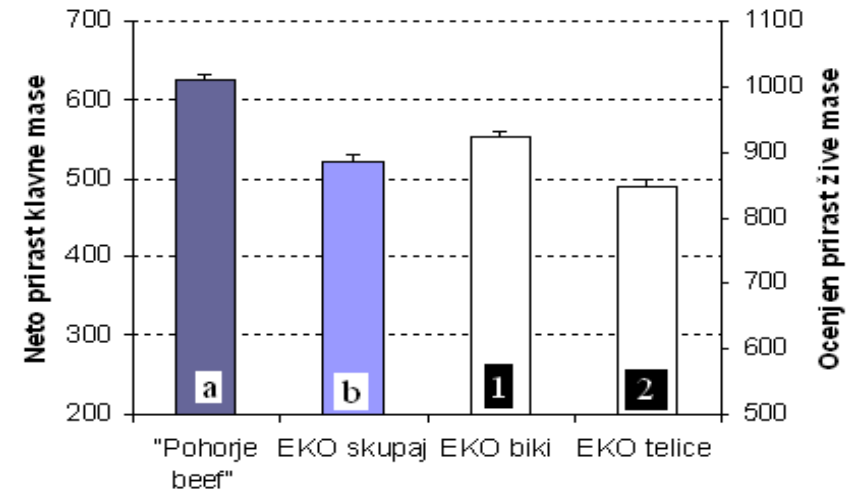

PRIMERJAVA "POHORJE BEEF" z MPG iz istih ekoloških rej (podaljšanje pitanja)

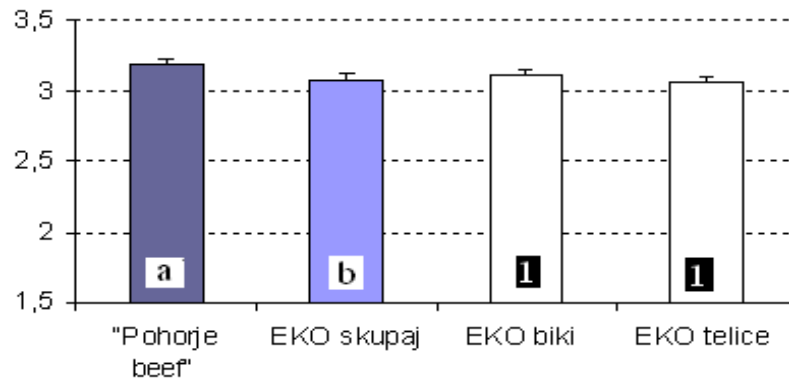
Klavna masa in starost ob zakolu

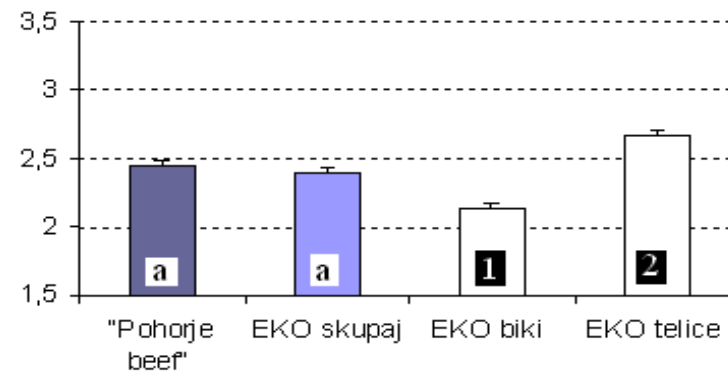
Intenzivnost rasti (dnevni prirast, g/dan)

Konformacija
(1=P; 2=Q; 3=R; 4=U; 5=E)

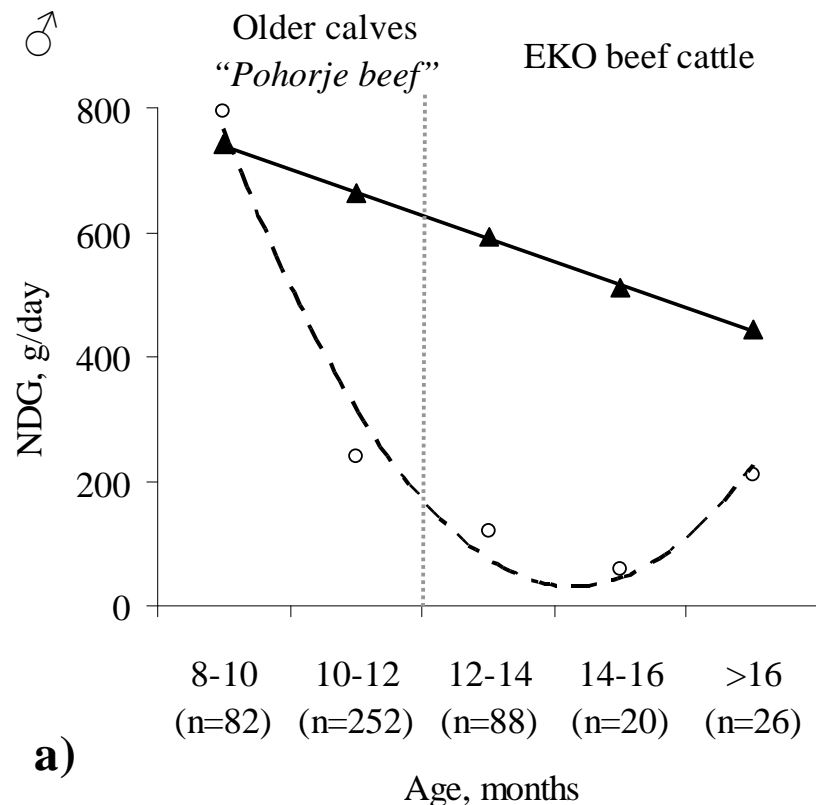

Zamaščenost (1-5)

Padec neto prirasta (NDG) – podaljšanje pitanja

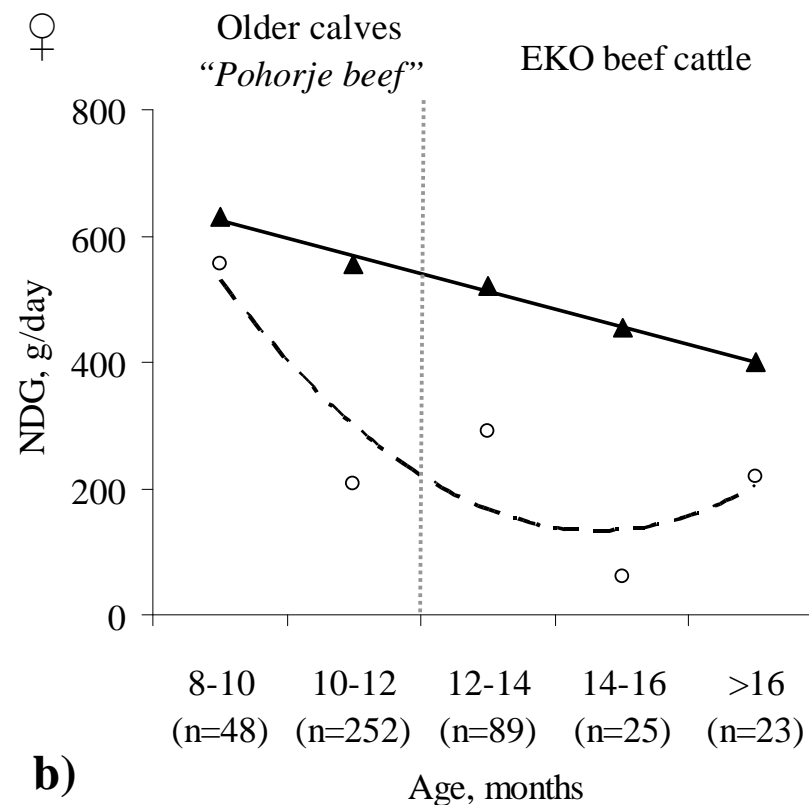
a) biki

a)

- ▲ Overall NDG per age
- NDG within a two months period
- Trend line (R2=0.99)
- - - Trend line (R2=0.98)

b) telice

b)

- ▲ Overall NDG per age
- NDG within a two months period
- Trend line (R2=0.99)
- - - Trend line (R2=0.77)

EKONOMIKA VZREJE TELET

“POHORJE BEEF”

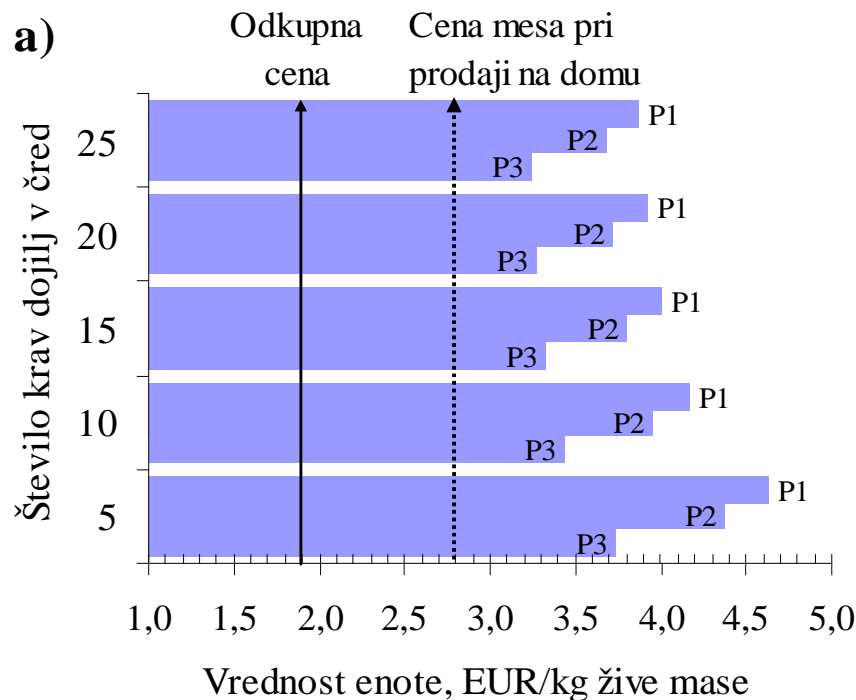
Metodološka izhodišča podrobneje predstavljena v prispevku PREVOLNIK s sod. 2009. Analiza rezultatov pitanja telet “Pohorje beef”. Zdravčevi-Erjavčevi dnevi , Radenci, 5. in 6. november 2009.

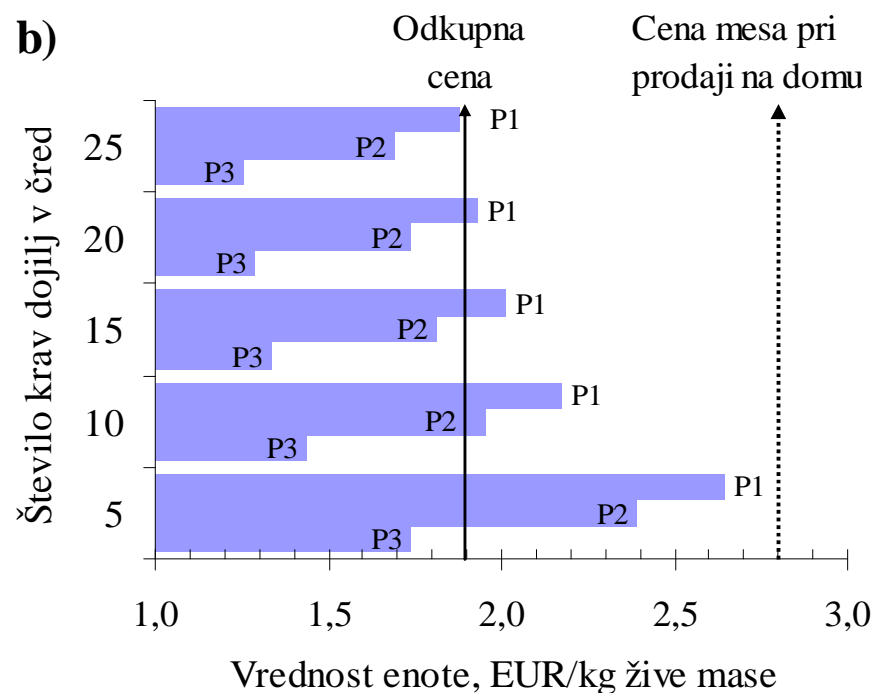
- Ocena ekonomičnosti po metodi skupnih stroškov - modelne kalkulacije KIS
- lastna cena telet je zmanjšana za vrednost stranskih proizvodov ter vrednost subvencij (brez OMD)
- primerjava na odkupno ceno po ceniku nosilca blagovne znamke in na ceno, ki jo dosežejo rejci s prodajo na domu;
- ocene stroškov za **različno velikost črede krav dojilj** in **različne dohodkovne paritete**: (P1) stroški pri polnih dajatvah in pravicah iz dela, (P2) stroški pri minimalnih obveznostih iz dela, (P3) stroških brez dajatev in pravic iz dela, le neto delo

ANALIZA STROŠKOV VZREJE TELET "POHORJE BEEF"

BREZ SUBVENCIJ

S SUBVENCIJAMI

P1 – stroški upoštevajoč polne dajatve in pravice iz dela

P2 – stroški z minimalnimi obveznostmi iz dela

P3 – stroški z upoštevanjem neto delom

Pri obstoječi odkupni ceni je reja ekonomsko upravičena le ob upoštevanju subvencij, vendar mora biti tudi v tem primeru velikost črede >15-20 krav dojlj. Pri prodaji mesa na domu rejci dosežejo ceno, ki omogoča pokritje skupnih stroškov tudi v manjših rejah.

ZAKLJUČEK

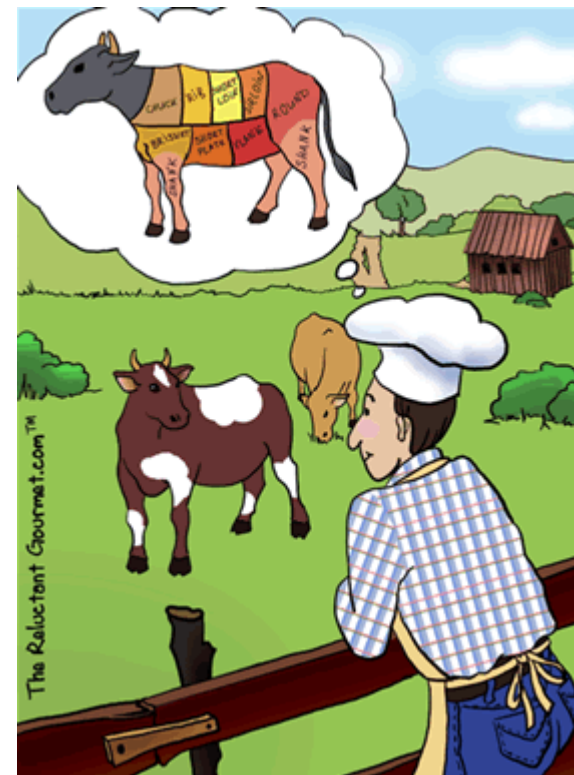
Teleta vzrejena po tehnologiji “*Pohorje beef*” izkazujejo intenzivnejšo rast ter boljše rezultate na klavni liniji kot starejša teleta iz široke reje (z izjemo telet istega križanja). Razlike so pričakovano velike v primerjavi z rjavimi in črnobelimi teleti, in manjše v primerjavi z lisastimi teleti ali križanci mesnih pasem.

Pri trenutnih odkupnih cenah je pitanje telet za “*Pohorje beef*” ekonomično le ob upoštevanju različnih subvencij; pa še to v primeru dovolj velike črede. V manjših čredah je reja ekonomična le v primeru lastne prodaje na domu.

Zaradi stagnacije v rasti podaljševanje pitanja po odstavitvi ni ekonomično. Potrebno bi bilo dokrmljevanje z žiti, kar pa je v ekorejah lahko problem (omejene orne površine ali dokup dragih ekoloških krmil).

Za razmislek – “*take away message*”

- ☹️ “Pohorje beef” bi lahko bila blagovna znamka brez zahteve po ekološki reji (omejitve, certificiranje, kdo pobira smetano? ...)
- ☹️ Zakaj zahteva po križanju LSxLIM? (ni bistvene prednosti, problemi z remontom)
- ☹️ Zakaj starost do 12 mesecev? (stagnacija rasti; problemi s pravočasnim odkupom)
- ☹️ Anketa je pokazala omejen interes kmetov (več kot polovica ima prodajo na domu, neurejenost oz. nepravočasnost odkupa s strani lastnika blagovne znamke, premalo promocije, nizke cene)
- 😊 telice so plačane enako kot bikci

ZAHVALA

- Rejcem ekoloških kmetij Pohorja in Kozjaka
- Zvezi zadrug Maribor
- Bureau Veritas

Raziskavo so finančno podprli:

- MKGP
- ARRS (program Agrobiodiverziteta)

HVALA ZA POZORNOST